

Bruselj, 12. junij 2024
(OR. en)

10805/24

**Medinstitucionalna zadeva:
2023/0463(COD)**

AG 119
JAI 965
FREMP 289
DISINFO 89
HYBRID 96
MI 581
DATAPROTECT 236
AUDIO 70
CONSOM 213
TELECOM 206
CODEC 1453

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Svet
Št. predh. dok.:	16889/23 +ADD1, 10266/24
Zadeva:	Predlog direktive glede preglednosti zastopanja interesov, ki se izvaja v imenu tretjih držav – orientacijska razprava

I. UVOD

1. Komisija je 12. decembra 2023 sprejela sveženj „obramba demokracije“. Sestavljajo ga:
 - i. sporočilo Komisije o obrambi demokracije¹;
 - ii. predlog nove direktive glede preglednosti zastopanja interesov, ki se izvaja v imenu tretjih držav² (v nadaljnjem besedilu: predlagana direktiva);
 - iii. predlog uredbe o spremembi uredb (EU) št. 1024/2012 in (EU) 2018/1724³, ki je priložen predlagani direktivi;

¹ Dok. 16935/23 + ADD 1.

² Dok. 16889/23 ADD 1 + ADD 2.

³ Dok. 17076/23.

- iv. ocena učinka⁴, ki spremlja oba zakonodajna predloga iz točk (ii) in (iii);
 - v. priporočilo Komisije o vključujočih in odpornih volilnih procesih v Uniji ter krepitvi evropskega značaja in učinkovite izvedbe volitev v Evropski parlament⁵;
 - vi. priporočilo Komisije o spodbujanju udejstvovanja in učinkovite udeležbe državljanov in organizacij civilne družbe v procesih oblikovanja javnih politik⁶.
2. V Evropskem parlamentu je pristojni odbor Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov (IMCO). Za poročevalca je bil imenovan Pablo ARIAS ECHEVERRIA (EPP, Španija). Delo v Evropskem parlamentu še poteka.
3. Evropski ekonomsko-socialni odbor je svoje mnenje⁷ sprejel 24. aprila 2024.
4. Odbor stalnih predstavnikov (2. del) se je 8. februarja 2024 dogovoril o neobveznem posvetovanju⁸ z Odborom regij. Mnenje Odbora regij⁹ je bilo sprejeto 17. aprila 2024.

⁴ Dok. 16889/23 ADD 3 + ADD 4. Dok. 17076/23 ADD 1 + ADD 2.

⁵ Dok. 7434/24.

⁶ Dok. 7433/24.

⁷ Dok. 9738/24.

⁸ Dok. 6003/24.

⁹ Dok. 10327/24.

II. DELO V SVETU

5. Komisija je glavne elemente svežnja, vključno s predlagano direktivo in priloženo oceno učinka, predstavila na seji Delovne skupine za splošne zadeve 9. januarja 2024, priporočili Komisije pa 11. januarja.
6. Ministri in ministrice so na seji Sveta za splošne zadeve 29. januarja na podlagi delovnega dokumenta predsedstva¹⁰ opravili orientacijsko razpravo o svežnju za obrambo demokracije, vključno s predlagano direktivo.
7. Na podlagi tega je Delovna skupina za splošne zadeve zaključila prvi pregled predlagane direktive, vključno z izmenjavo praktičnih vidikov predlagane direktive in registra EU za preglednost. Nekatere delegacije so izmenjale tudi informacije o svojih obstoječih in prihodnjih nacionalnih registrih/zakonodajah.
8. Predsedstvo je na podlagi razprav na ravni Delovne skupine za splošne zadeve in neformalnih posvetovanj opredelilo naslednja ključna politična vprašanja, ki so bila predložena Odboru stalnih predstavnikov (COREPER) za smernice za nadaljnje delo:
 - i. področje uporabe in cilji;
 - ii. raven harmonizacije in
 - iii. registri.
9. Pravna služba Sveta je 25. aprila 2024 izdala pisno mnenje¹¹ o pravni podlagi predloga.

¹⁰ Dok. 5428/24.

¹¹ Dok. 9328/24.

III. TRENTNO STANJE

10. Coreper je o ključnih političnih vprašanjih iz odstavka 8 razpravljaj na seji 29. maja 2024 na podlagi dopisa¹², v katerem so opredeljena ključna področja, na katerih so potrebne smernice za nadaljnje delo, in vprašanja, ki jih je treba obravnavati.
11. Predsedstvo je na podlagi tega pripravilo naslednje operativne sklepe, ki bodo usmerjali nadaljnje delo v zvezi s tremi ključnimi političnimi vprašanji, opredeljenimi v odstavku 8 zgoraj:
12. Področje uporabe in cilji:
 - i. člen 114 PDEU zagotavlja ustrezno pravno podlago za predlagano direktivo.
 - ii. Zato je treba ohraniti povezavo z gospodarskimi dejavnostmi, predlagana direktiva pa bi se morala uporabljati za dejavnosti zastopanja interesov, ki zajemajo storitve zastopanja interesov in dejavnosti zastopanja interesov, „*ki so povezane z dejavnostmi gospodarske narave ali jih nadomeščajo ter so tako primerljive s storitvijo zastopanja interesov*“ (člen 3(1)(b) predlagane direktive).
 - iii. Predlagana direktiva bi morala zajemati subjekte, ki izvajajo dejavnosti zastopanja interesov v imenu tretjih držav.
 - iv. Opredehitve morajo biti jasne in temeljiti na objektivnih merilih. Opredehitve „dejavnosti zastopanja interesov“ mora biti povezana z neposredno komunikacijo (ustno in pisno) z javnimi uslužbenci ali organi.

¹² Dok. 10226/24.

13. O ravni harmonizacije:

- i. v predlagano direktivo je treba uvesti dodatno prožnost v različnih določbah, da bi obravnavali posebne nacionalne okoliščine in pristope ter po potrebi omogočili strožje nacionalne ukrepe, vključno z določbami o pristojnih in nadzornih organih ter o sankcijah.
- ii. Zavedamo se, da nekatere določbe morda zahtevajo ustrezno raven harmonizacije, da se zagotovi učinkovito in nemoteno izvajanje predlagane direktive. Takšna harmonizacija bi morala zajemati tudi nekatere elemente nacionalnih registrov, kot so zagotovljene informacije in čezmejno sodelovanje.

14. O registrih:

- i. Registre bi bilo treba voditi na nacionalni ravni, po možnosti na podlagi skupne arhitekture, povezati pa bi jih bilo treba prek portala na ravni EU.
- ii. Čeprav ta funkcionalnost zahteva določeno stopnjo harmonizacije, bi morale države članice še vedno imeti možnost, da zbirajo dodatne informacije, če menijo, da je to potrebno.

15. Poleg tega je predsedstvo ugotovilo, da je tveganje tujega vmešavanja v naše demokratične procese nedvomno še vedno zaskrbljujoče za vse delegacije. Vse delegacije se sicer strinjajo, da lahko predlagana direktiva prispeva k odpravljanju tega tveganja, vendar so bili izraženi tudi pomisleki glede tveganj stigmatizacije civilne družbe in vpliva, ki bi ga predlagana direktiva lahko imela na nekater temeljne svoboščine, zlasti na svobodo govora in združevanja.

IV. ZAKLJUČEK

16. Glede na navedeno naj ministri in ministrice na seji Sveta (splošne zadeve) 25. junija na podlagi dokumenta predsedstva za razpravo iz priloge k temu dopisu opravijo orientacijsko razpravo, v kateri naj obravnavajo v njem navedena vprašanja.
-

Predlog direktive glede preglednosti zastopanja interesov, ki se izvaja v imenu tretjih držav

Seja Sveta za splošne zadeve, 25. junij 2024

Dokument predsedstva za razpravo

Ozadje

Vse države članice so vse bolj zaskrbljene zaradi tveganja tujega vmešavanja v postopke oblikovanja javnih politik. EU je v zadnjih letih oblikovala širok nabor orodij za obravnavanje tujega vmešavanja in boj proti njemu. V okviru teh prizadevanj je pomembno, da se zdaj oblikuje evropski pristop glede zastopanja interesov v imenu tretjih držav, ki bo skladen z vrednotami EU.

Glavni cilj predlagane direktive je prispevati k ustreznemu delovanju notranjega trga za dejavnosti zastopanja interesov, ki se izvajajo v imenu tretjih držav, ob polnem spoštovanju temeljnih pravic ter demokratičnih načel, vrednot in svoboščin. V ta namen predlaga uvedbo zahtev glede preglednosti in odgovornosti, ki se uporabljajo za subjekte, ki izvajajo dejavnosti zastopanja interesov samo v imenu tretjih držav. Povedano drugače, te zahteve se ne uporabljajo za subjekte, ki prejemajo finančno podporo iz tretjih držav za namene, ki niso povezani z dejavnostmi zastopanja interesov.

Poleg tega se predlagana direktiva osredotoča na preglednost in ni namenjena negativnemu označevanju dejavnosti določenih subjektov (stigmatizacija) niti omejevanju državljanskega prostora ter svobode izražanja in združevanja. Poleg tega ne prepoveduje nobene vrste dejavnosti niti ne zahteva preglednosti tujega financiranja, ki ni povezano z dejavnostmi zastopanja interesov.

Vendar kljub zgoraj navedenim zaščitnim ukrepom, vključenim v predlagano direktivo, ostajajo pomisleki glede morebitnih nenamernih tveganj stigmatizacije subjektov, vključno z organizacijami civilne družbe, ter morebitnih omejitev svobode izražanja in združevanja, ki bi lahko izhajale iz njenega izvajanja.

Čeprav sta preglednost in odgovornost legitimna cilja za obravnavanje demokratičnih pomislekov v današnjem geopolitičnem okolju, morajo biti vsa sredstva za doseganje teh ciljev učinkovita in spodbujati državljanski prostor.

Vprašanja za ministre in ministrice

Kar zadeva ključna področja predlagane direktive, za katera so potrebne dodatne smernice, se zdijo operativni sklepi o področju uporabe in ciljih, stopnji harmonizacije ter registrih dosegljivi.

Hkrati je bistveno, da so ukrepi EU sorazmerni in vzpostavijo pravo ravnovesje med zahtevami glede preglednosti in odgovornosti na eni strani ter varovanjem svobode izražanja in združevanja na drugi strani. Vzpostaviti je treba tudi zadostne zaščitne ukrepe, da se zagotovi varstvo teh svoboščin in prepreči stigmatizacija subjektov, ki spadajo v njihovo področje uporabe.

Glede na navedeno in na operativne sklepe iz dela III dopisa naj ministri in ministrice odgovorijo na naslednja vprašanja:

- 1. Ali se strinjate, da so operativni sklepi iz odstavkov 12 do 14 dopisa dobra podlaga za nadaljnje delo v zvezi s predlagano direktivo na tehnični ravni?*
- 2. Ali menite, da so zaščitni ukrepi proti stigmatizaciji in za zaščito svoboščin v predlagani direktivi zadostni? Če ne, katere dodatne zaščitne ukrepe bi bilo po vašem mnenju treba vključiti? Ali menite, da obstajajo drugi načini za spodbujanje državljanskega prostora, ki bi dopolnjevali predlagani instrument?*